

GRUNDKARTA ÖVER
Båten 7 m.fl. (Sjöparkens
reseparkering etapp 2)

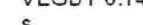

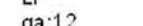

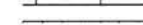

Alvesta tätort
ALVESTA KOMMUN
UPPRÄTTAD 2017-02-10
BETECKNINGSSTANDARD HMK-Ka.D
KOORDINATSYSTEM: SWEREF 99 15 00
HÖJDSYSTEM: RH2000

GRUNDKARTAN BESTYRKES FÖR AV
PLANFÖRSLAGET BERÖRT OMRÅDE

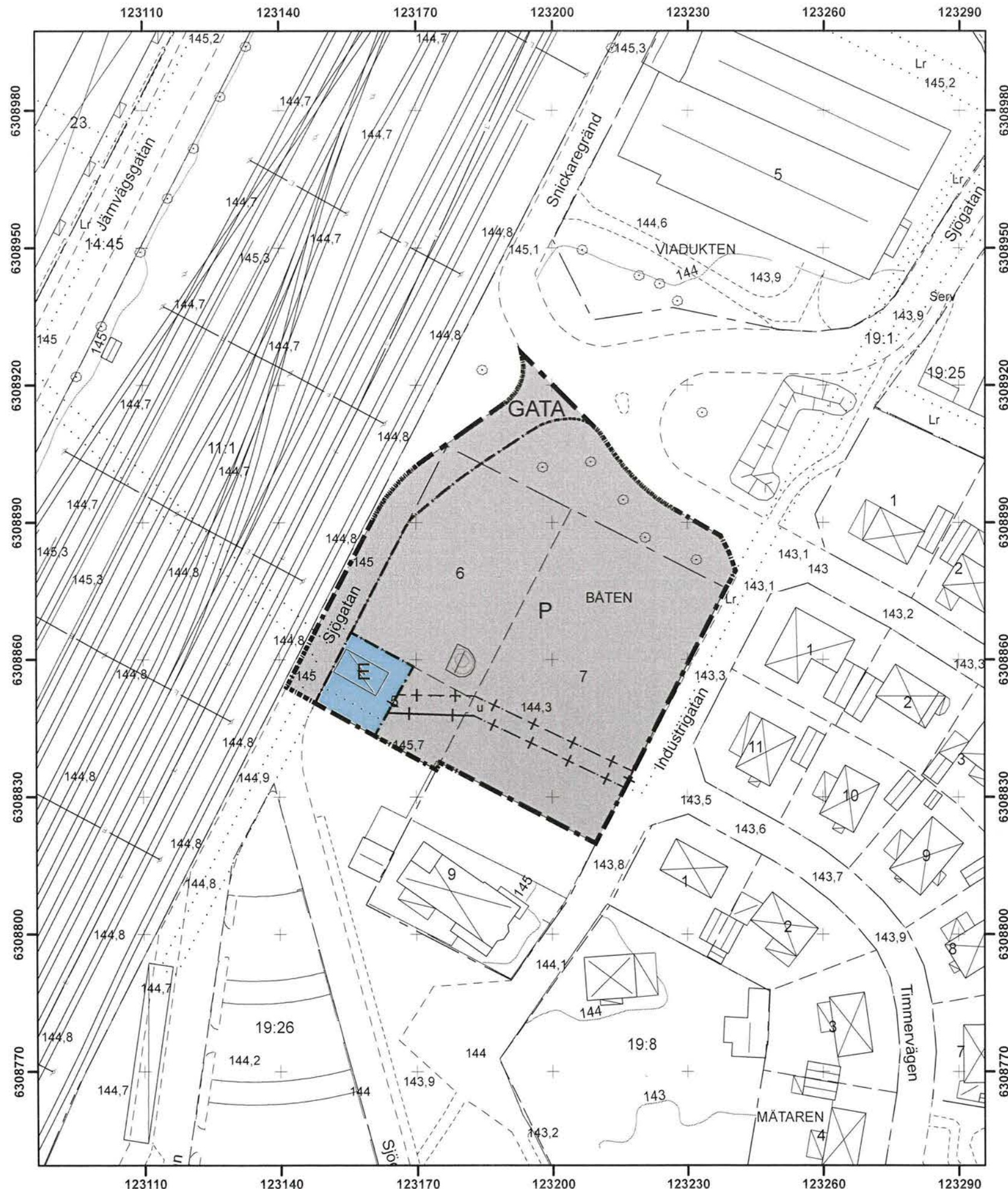

Magnus Wigren
bitr. förvaltningschef

Beteckningar

	Traktgräns
	Fastighetsgräns
	Servitutsområde
	Kvartersnamn
	Registreringsnummer för fastighet
	Traktnamn och registreringsnummer för fastighet
	Samfällighet
	Ledningsrätt
	Registreringsnummer för gemensamhetsanläggning
	Byggnader (huslivet)
	Byggnader (takkonturen)
	Skärmtak
	Transformatorbyggnad
	Staket
	Stenmur
	Stödmur
	Häck
	Väg
	Slänt
	Dike
	Strandlinje
	Järnvägsspår
	Brunn, källa
	Fornlämning
	Elledning ovan mark
	Elledning i mark
	Avvägd höjd
	Fastställd gatuhöjd
	Nivåkurva

SKALA 1:15 000

SKALA 1:1 000 (A3)

0 25 50 100 meter

DETALJPLAN FÖR
Båten 7 m.fl. (Sjöparkens
reseparkering etapp 2)

Alvesta tätort
ALVESTA KOMMUN
KRONOBERGS LÄN

2017-05-16

Magnus Wigren
bitr. förvaltningschef

Patrik Karlsson
planarkitekt

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående
beteckningar.

Endast angiven användning och utformning är tillåten.

Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela
planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

	Planområdesgräns
	Användningsgräns
	Administrativ gräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser med kommunalt
huvudmannaskap

 Lokaltrafik

Kvartersmark

 Tekniska anläggningar

 Parkering

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR
KVARTERSMARK

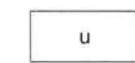
Utförande

Fördröjningsmagasin för dagvatten ska dimensioneras för
18 m³ per 1000 m² hårdgjord yta. Marknivå är
dämningsnivå.
4 kap 12 § PBL, PBL 4 kap. 14 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetiden är 5 år från det datum planen vinner
laga kraft

Markreservat för allmännyttiga ändamål

 Marken ska vara tillgänglig för allmännyttiga
underjordiska ledningar

DETALJPLANEN ANTAGEN AV
NÄMNDEN FÖR SAMHÄLLSPANERING
2017-04-04, § 23

SUSANNE FRANK
NÄMNDSEKRETERARE
BESLUTET HAR VUNNIT LAGA KRAFT 2017-05-03

**Detaljplan för Båten 7 m.fl. (Sjöparkens reseparkering etapp 2)
har vunnit laga kraft**

Nämnden för samhällsplanering i Alvesta kommun antog 2017-04-04, § 23 detaljplan för Båten 7 m.fl. (Sjöparkens reseparkering etapp 2) i Alvesta tätort.

Beslut härom har anslagits på kommunens anslagstavla 2017-04-11.

Något överklagande av nämndens beslut har enligt kommunens diarium inte inkommit under överklagandetiden som gick ut 2017-05-02.

Ovannämnda detaljplan har vunnit laga kraft 2017-05-03.

i tjänsten

Patrik Karlsson
planchef

Kopia till:

Länsstyrelsen i Kronobergs län, kronoberg@lansstyrelsen.se

Lantmäteriet, registrator@lm.se

Bygg- och miljö

Detaljplan för Båten 7 m.fl. (Sjöparkens rese- parkering etapp 2) i Alvesta tätort Alvesta kommun, Kronobergs län

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR:

Denna planbeskrivning

Fastighetsförteckning

Plankarta upprättad på grundkarta

Bilaga 1: checklista behovsbedömning

Bilaga 2: miljöteknisk markundersökning

Bilaga 3: PM dagvattenhantering

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	2
PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR	3
PLANFÖRSLAG	9
KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET	11
GENOMFÖRANDE	13

INLEDNING

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanen syftar till att möjliggöra anläggande av en ny parkeringsplats.

Detaljplanen handläggs med standardförfarande enligt 5 kap. 6 § plan- och bygglagen (SFS 2010:900, PBL).

PLANDATA

Lägesbestämning

Planområdet ligger i centrala Alvesta och omfattar fastigheterna Båten 5, Båten 6 och Båten 7 samt del av Aringsås 19:1.

Areal

Planområdet omfattar cirka 0,6 ha.

Markägoförhållanden

Fastigheterna ägs av Alvesta kommun.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Området är särskilt utpekad som omvandlingsområde för parkering i Översiktsplan för Alvesta kommun 2008.

Kommunala beslut

Nämnden för samhällsplanering beslutade 2016-10-11 (NFS § 59) att upprätta förslag till detaljplan i föreslaget område.

Riksintressen

Området ligger direkt öster om järnvägen Södra Stambanan, som tillsammans med Alvesta stations bangård utgör riksintresse för kommunikationer, enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Bedöms inte beröras av planförslaget.

Mellankommunala intressen

Berörs inte av planförslaget. Parkering för resandeändamål är en regionalt viktig resurs.

Gällande detaljplaner

Området är reglerat genom detaljplan A196 (antagen 2005-09-27).

Genomförandetiden gick ut 2015-10-27.

Planområdet är idag reglerat för bostadsändamål, teknisk anläggning, gatumark samt parkmark.

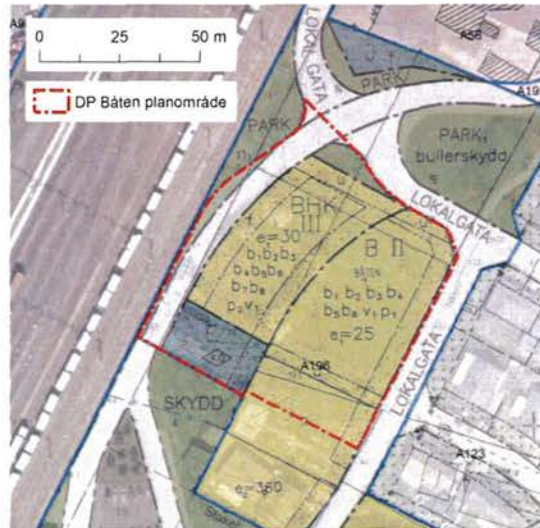

Illustration: gällande detaljplaner i området

PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Mark och vegetation

Planområdet är i dag största delen gräsbevuxen mark med enstaka spridda träd. Västra delen av planområdet utgjorde bostadstomt fram till 2010. Några fruktträd står kvar på före detta tomtmarken. Östra delen av planområdet har historiskt utgjort mark för verksamheter och har såvitt erfarit ej varit bebyggt.

Marken ligger till största delen över Salens översvämningsnivåer vid 100-årsflöde. Enligt DHI:s översvämningskartering från 2011 är Salens vattenyta vid 100-årsflöde +143,5 (RH 2000). Medelvattenståndet i sjön Salen är år 2014 +141,9 (RH2000).

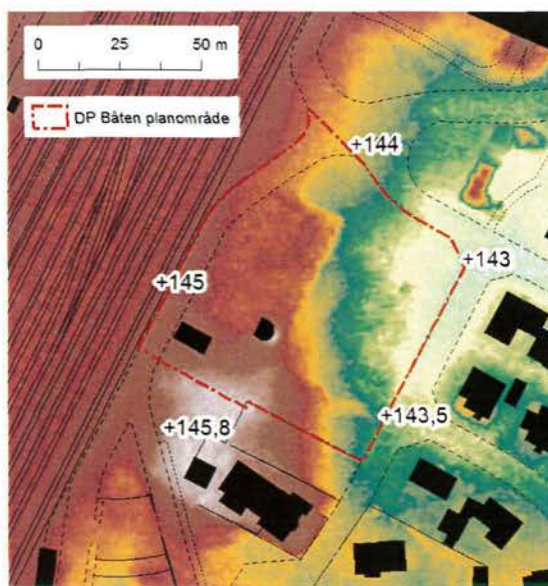

Illustration: befintliga höjdförhållanden

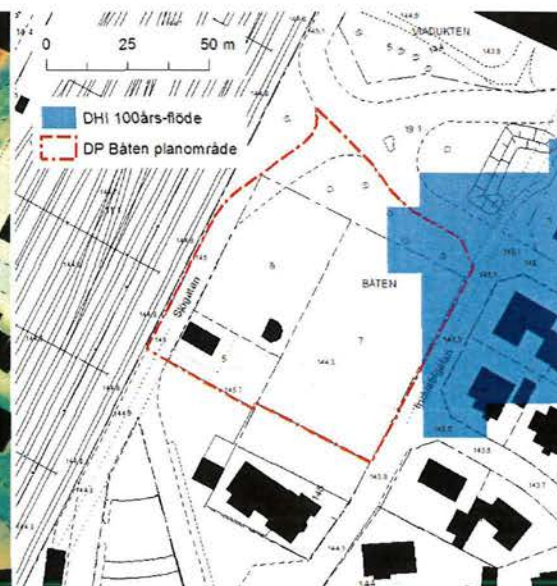

Illustration: 100-årsflöde (DHI 2011)

Foto: områdets västra del (sett norrifrån)

Foto: området östra del (sett söderifrån)

Miljöteknisk markundersökning och förorenad mark

Historiskt har det i närområdet bedrivits miljöfarliga verksamheter, bland annat sågverk, spegelfabrik och mekanisk verkstad.

Illustration: planområdet markerat på ekonomiska kartan (ca 1950)

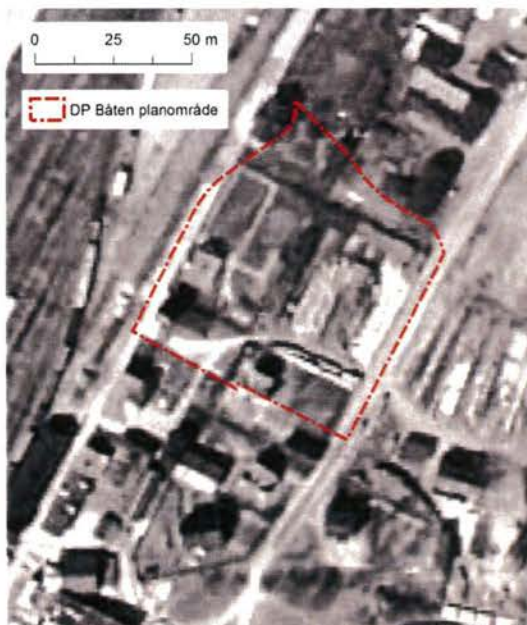

Illustration: flygfoto ca 1948

Illustration: flygfoto ca 1973

I samband med planläggning för reseparkering och bostadsmark (detaljplan A209 respektive A211) söder om planområdet genomfördes en sanering av i den planen berörd mark. Varken den saneringen eller tidigare markundersökningar omfattade jordprovtagning på mark inom aktuellt planområdet.

Eftersom ingen känd förorening finns och verksamhet som bedrivits inom planområdet inte bedömts medföra hög risk genomfördes en miljöteknisk markundersökning först under föreliggande planförslags samrådstermin. Resultaten bifogas planen.

Resultaten av analyserna visar att det inom planområdet finns förhöjda värden av en del analysparametrar, men samtliga understiger riktvärdet för mindre känslig markanvändning (MKM). Endast ett ämne tangerade riktvärdet för MKM, nämligen PAH-H. Halterna av dioxin i grundvattnet är förhöjda och ytterligare analys kommer att göras för att säkerställa att ingen föroreningskälla finns inom planområdet.

Slutsats

Bedömningen är att marken är byggbar och att inga villkor kopplade till genomförandeskedet behöver säkerställas i detaljplan, men att fortsatt hantering behöver ske i dialog med tillsynsmyndigheten.

Om en förorening påträffas har fastighetsägare och brukare av fastigheten skyldighet att omgående underrätta tillsynsmyndigheten enligt 10 kap. 11 § miljöbalken.

Befintlig bebyggelse

Inom planområdet finns en transformatorstation och en jordkällare, men i övrigt inga byggnader.

Teknisk försörjning

Ledningsnät för vatten och avlopp, inklusive dagvattennät, samt elnät är utbyggt inom området.

Geotekniska förhållanden

Geoteknisk markundersökning bedöms inte behövas för genomförandet av planen.

Strandskydd

Berörs inte av planförslaget.

Fornlämningar

Berörs inte av planförslaget.

Om man vid markarbeten eller annat arbete skulle påträffa fornlämningar finns anmälningsplikt enligt 2 kap. 5 § kulturmiljölagen (1988:950).

Fastighetsrättsliga frågor

En ledningsrätt för starkström går från transformatorstationen och genom planområdets södra del.

Gator och trafik

Illustration: gator inom och i närheten av planområdet

Sjögatan

Gatan är 7 meter bred och används huvudsakligen som infart till bostadsområdet, till resandeparkeringen och för angöring till gångbron till resecentrum. Inom planområdet är hastighetsbegränsningen 40 km/h.

Foto: Sjögatan (sett från norr, Växjövägen)

Foto: Sjögatan (sett från söder)

Industrigatan

Gatan är en 8 meter bred villagata. Inom planområdet är hastighetsbegränsningen 40 km/h. Industrigatan ansluter till Timmervägen som i sin tur ansluter till Sjögatan i planområdets norra spets.

Foto: Industrigatan (sett från norr)

Foto: Timmervägen (mot Sjögatan) från öster

Farligt gods

I samband med planläggning för reseparkering E1 (detaljplan A209) genomfördes en riskbedömning. Rapporten kom fram till att individrisknivån ligger i den lägre delen av det så kallade ALARP-området (As Low As Reasonably Practicable). På gata och parkering kommer ett lägre antal personer att vistas och riskerna bedöms därför inte behöva redovisas ytterligare i planen.

PLANFÖRSLAG

GATOR OCH TRAFIK

Sjögatan regleras som gata och en ny parkeringsplats föreslås inom kvartersmark.

Parkeringsplatsen bedöms kunna innehålla ca 100 parkeringsplatser och kan utformas enligt nedanstående illustration (Obs, exempel på utformning). Till planförslaget granskningskede kommer en färdig projektering kunna redovisas.

Illustration: skiss 2016-10-27

För att minimera risken för bländande ljus mot bostäder bör tät vegetation eller avskärmande mur byggas på östra sidan av varje etage i parkeringen.

BEBYGGELSE

Inom planområdet föreslås transformatorstationen regleras med användningen E, teknisk anläggning. Administrativa områden för ledningsdragningar inom E-området bedöms inte behöva säkerställas i plan.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Dagvattenhantering

Dagvatten kan behöva hanteras olika för olika etage i parkeringen. En del kan infiltrera i slänter parallellt med Industrigatan (planens östra sida) och en del kan fördröjas antingen över eller under mark innan det avleds i nät. Ett PM för dagvattenhantering har tagits fram. Planbestämmelse om minsta volym dagvattenfördröjning regleras inom kvartersmarken i planen. Därmed anses dagvattenfrågan säkerställd.

Området som utgör gräsbevuxen bostadsmark uppgår till cirka 4500 m². Ny hårdgjord yta uppgår till cirka 2900 m².

Totalt sett bedöms fördröjningsbehovet uppgå till cirka 18 m³ per 1000 m² hårdgjord yta.

Behovet av fördröjning inom kvartersmark är således beräknat till 50 m³.

Ytan för fördröjning kan utan större svårighet ske inom kvartersmarken.

Behovet av oljeavskiljning bedöms i genomförandeskedet, beroende på storlek av parkeringsytan. Oljeavskiljning ska ske antingen inom kvartersmark eller innan anslutning till det kommunala dagvattensystemet.

Illustration: framtida hårdgjord yta

KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Miljökvalitetsnormer (MKN)

MKN för luft

Luftföroreningar har i spridningsmodeller (Luftvårdsförbundet Kronoberg 2013) på Växjövägen bedömts enligt tabell till höger och således inte överskridit gällande MKN.

Planförslaget medför viss ökad mängd trafik till och från området, men är mest omfördelning av resande från andra delar av centrum och bedöms totalt sett generera något mer trafik. Planens genomförande bedöms inte medföra risk för överskridande av miljö-kvalitetsnormer för luft.

Uppmätta värden är även under de fastställda riktvärdena (preciseringar) i miljömålet *Frist luft*.

Växjövägen (årsmedel)

NO ₂	9 µg/m ³
PM 10	14 µg/m ³
Bensen	0,9 µg/m ³

MKN

NO ₂	40 µg/m ³
PM 10	40 µg/m ³
Bensen	5 µg/m ³

Miljömål

NO ₂	20 µg/m ³
PM 10	15 µg/m ³
Bensen	1 µg/m ³

MKN för vatten

Planområdets recipient är sjön Salen, som (enligt redovisning i VISS, hämtad 2015-06-30) har måttlig ekologisk status och god kemisk status (exklusive kvicksilver och bromerad difenyleter). Bedömningen är att Salen riskerar att inte uppnå ekologisk status varken år 2015 eller 2021. Genomförandet av planen tar i anspråk gräsmark för hårdgjord yta och kan på så sätt påverka möjligheterna att hantera dagvatten totalt sett. Inom planområdet ska dagvatten fördröjas och mellan planområdet och recipienten finns ytterligare fördröjning. Sjöns status riskerar inte att påverkas betydande.

Natur- och kulturmiljö

Vissa träd inom planområdet ska integreras i parkeringsanläggningen. En genomtänkt projektering kan medföra att kvartersmarken får en upplyftande parkkaraktär.

Visuell miljö och landskapsbild

Vissa träd inom planområdet ska integreras i parkeringsanläggningen. En genomtänkt projektering kan medföra att visuella bilden av området kan förskönas, från dagens gräsyta.

Hälsa och säkerhet

Inga betydande förändringar.

Resurshushållning

Stationsnära resandeparkering medför ökad möjlighet att åka kollektivt med tåg.

Socialt perspektiv

Området bedöms inte användas inte i rekreativa syften. Möjliggörande av resandeparkering nära Alvesta resecentrum kan förbättra möjligheterna att resa med tåg och kollektivt resande.

Ekonomiska konsekvenser

Genomförande av planförslaget medför kostnader, men projekteringen är inte klar och ingen miljöteknisk markundersökning är genomförd ännu. Parkeringsanläggningen kan generera intäkter om biljettsystem införs, liksom långtidsparkeringen på befintlig resandeparkering.

BEHOVSBEDÖMNING

Om genomförandet av en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas enligt 4 kap. 34 § PBL och enligt 6 kap. 11 § miljöbalken. Behovsbedömningen görs för att utreda om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt förordningen om MKB (1998:905).

Förutsättningar

Planområdet är i dag största delen gräsbevuxen mark med enstaka spridda träd.

Planens styrande egenskaper

Ny kvartersmark för parkering tillskapas och teknisk anläggning består. Reglering om fördröjning av dagvatten införs.

Planens tänkbara effekter

Parkeringsanläggning iordningställs enligt projektering som baseras på planens styrning.

Bedömning

Planens genomförande bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 11 § miljöbalken. Se även bilaga 1, checklista behovsbedömning.

GENOMFÖRANDE

Organisatoriska frågor

Tidsplan

Detaljplanen handläggs med standardförfarande enligt 5 kap. 6 § PBL.

Planförslaget var utsänt för samråd under december 2016 till januari 2017 och var utställt för granskning under mars 2017. Berörda har haft möjlighet att lämna synpunkter i både samrådsskedet och granskningskedet.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är satt till 5 år. Genomförandetiden räknas från det datum planen vinner laga kraft.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän platsmark.

Verkan på andra detaljplaner

Vid lagakraftvunnen detaljplan ersätts delar av äldre detaljplaner av markregleringar enligt föreliggande planförslag.

Ansvarsfördelning

Ansvarig	Åtgärder
Alvesta kommun	Upprättar detaljplan Ansöker om fastighetsreglering Genomför detaljplanen

Ekonomiska frågor

Kommunen bekostar fastighetsreglering och genomför detaljplanen.

Fastighetsrättsliga frågor

Konsekvenser på fastighetsnivå

Fastighet (inom planområdet)	Sammanfattning av konsekvenser
Båten 5, Båten 6 och Båten 7 samt del av Aringsås 19:1.	Kvartersmark inom fastigheterna ändras från bostadsändamål till parkeringsändamål. Förslagsvis kan Båten 6 regleras till Aringsås 19:1 (lokalgata) medan del av Aringsås 19:1, Båten 5 och Båten 6 regleras till Båten 7 som kvartersmark.

Fastighet (utanför planområdet)	Sammanfattning av konsekvenser
Alvesta 11:1, Aringsås 19:8, Båten 9, Kantaren 1, Mätaren 1, Sågaren 1, Sågare 11, Viadukten 5	Fastigheterna inom planområdet (se ovan) regleras idag för bostäder, men föreslås med planförslaget regleras för parkering.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Vid upprättande av planförslaget har biträdande förvaltningschef Magnus Wigren medverkat.

Foton och illustrationer: Patrik Karlsson, planarkitekt, Bo Blomkvist, FSP/teknik.

Alvesta 2017-05-16

Patrik Karlsson
planarkitekt

Planförslaget har antagits av Nämnden för samhällsplanering

2017-04-04 § 23

Susanne Frank

Nämndsekreterare

Beslutet har vunnit laga kraft 2017-05-03

Checklista för behovsbedömning

Bilaga till detaljplan för Båten 7 m.fl. (Sjöparkens reseparkering etapp 2)

	Negativ påverkan			Positiv påverkan			Ingen påv.	Berörs ej	Kommentarer
	Stor	Måttlig	Liten	Liten	Måttlig	Stor			
Miljö									
Miljö kvalitetsnormer			X						Parkering medför ökad trafikmängd, men bedömningen är att ökningen är marginell, då det till stor del handlar om omfördelning.
Miljömål - nationella och regionala			X	X					Ökat resande med tåg är positivt för att resa mer miljövänligt och tillgängliggörande av resecentrum möjliggör sådant resande. Marken tas i anspråk för parkering är idag gräsyta.
Miljömål - lokala									
Riksintressen									
Naturvård									
Rörligt friluftsliv								X	
Kulturmiljö									
Annat									
Naturmiljö									
Växt- och djurliv, hotade arter							X		
Naturresevat, Natura2000, Biotopskydd								X	
Spridningskorridorer, grön- och vattensamband							X		Området ligger i redan exploaterat område
Kulturmiljö									
Fornminnen									
Kulturhistorisk miljö, kulturmiljöprogram								X	
Visuell miljö									
Landskapsbild, stadsbild									Området är idag enbart en gräsyta som sköts i begränsad omfattning. Ett möjliggörande av nyanläggning av parkeringsyta kan, med goda val av material, medföra ett lyft av stadsbilden.
Fysiska ingrepp, nya element									
Skala och sammanhang				X					
Estetik, närmiljö									
Rekreation									
Tillgänglighet, barriärer								X	
Aktivitet, lek, friluftsliv			X						Området kan idag användas för lek och ses som parkyta, även om användningen inte är utformad för det ändamålet.
Grönstruktur, parkmiljö, vattenmiljö			X						
Strandskydd								X	
Hälsa, störningsrisker									
Buller, vibrationer								X	
Luftkvalitet, utsläpp, lukt, allergier								X	Bedöms medföra ringa påverkan.
Ljusförhållanden, ljussken, skugg effekter								X	Bedöms medföra ringa påverkan. Ljussken från parkeringen kan motverkas.
Strålning, elektromagnetiska fält								X	
Säkerhet									
Trafikmiljö, GC-vägar, kollektivtrafik, olycksrisk				X					Genomförandet av planen medför att trafikföringen ses över.
Farligt gods								X	
Ras och skred									

Översvämning			X							Planförslaget medför goda möjligheter att fördröja dagvatten, men parkering innebär hårdgörande av idag gräsbeklädd mark.
Mark och vatten										
Markförhållanden, grundläggning, sättningar									X	
Markföroreningar									X	Utredning avslutad. Bedömning är att marken går att bebygga för mindre känslig markanvändning.
Grundvatten, ytvatten, avrinningsområden									X	
Dagvatten				X						Planförslaget medför goda möjligheter att fördröja dagvatten, men parkering innebär hårdgörande av idag gräsbeklädd mark.
Hushållning										
Befintlig infrastruktur					X					Möjliggörandet innebär att parkeringsytor på andra platser kan begränsas och miljön runt järnvägen är lämplad för trafikändamål.
Markanvändning										
Återvinning									X	
Transport					X					Möjlighet för transporter till och från området är goda.
Socialt perspektiv										
Tillgänglighet vid funktionsnedsättning					X					Nyanläggande möjliggör skapandet av tillgängliga allmänna ytor.
Segregation/ integration									X	
Bamperspektivet			X							Yta som idag kan användas för lek tas i anspråk för parkeringsändamål. Sjöparken i närområdet är bättre för lek.
Övriga planeringsarbeten										
Framtida exploatering										
Översiktsplan									X	Planförslaget bedöms följa översiktsplanens (FÖP Mohedas) intentioner. I FÖP Moheda har näraliggande område pekats ut för bostäder.
Gällande planer									X	
Pågående planläggning									X	
Mellankommunala intressen									X	

Sammanfattande bedömning

lanspråktagandet innebär att gräsbeklädd mark i järnvägsnära läge (och därmed utsatt för mycket störningar) tas i anspråk för stationsnära parkering. Totalt sett bedöms parkering vara mer lämpligt.

Bedömning	Krav på redovisning
Mycket liten miljöpåverkan.	
Viss men ej betydande miljöpåverkan	X Miljökonsekvenserna redovisas i planbeskrivningen.
Betydande miljöpåverkan	Separat miljökonsekvensbeskrivning, MKB, krävs.

Handläggare	Datum	Signatur
Patrik Karlsson	2016-12-09	

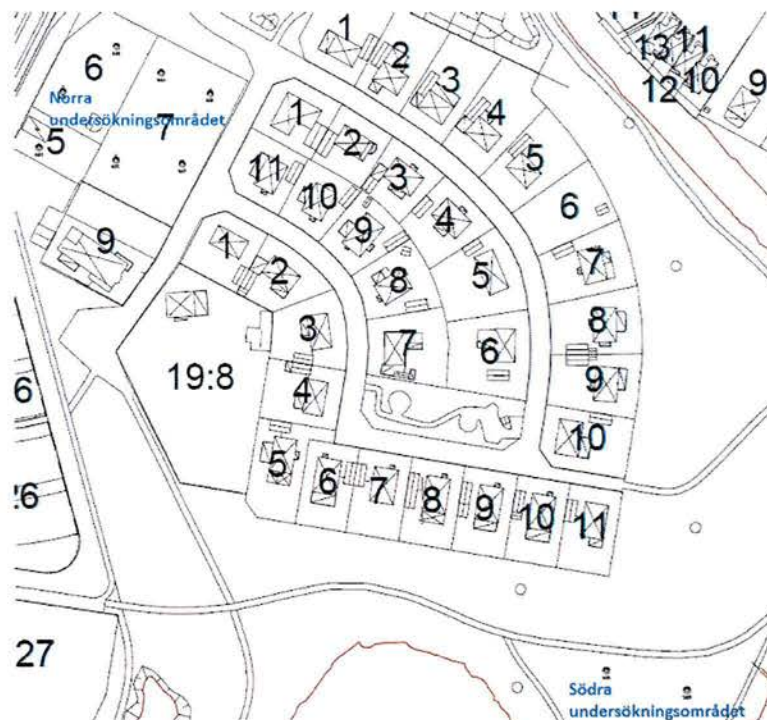

RAPPORT

Alvesta kommun

Översiktlig miljöundersökning, Sjöparken etapp 2

Uppdragsnummer 1292170000

Växjö 2017-01-31

Sweco Environment AB
Växjö Vatten och miljö

Terese Persson
Uppdragsledare

Sofie Backö
Granskare

1 (14)

Sweco
Lineborgsplan 3, 352 33 Växjö
Telefon 0470-73 51 00
Telefax 0470-73 51 01
www.sweco.se

Sweco Environment AB
Org.nr 556346-0327
säte Stockholm
Ingår i Sweco-koncernen

Terese Persson
Projektledare, miljö
Telefon direkt 0470-73 51 02
Mobil 0722 43 68 68
terese.persson@sweco.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning	3
2	Syfte och genomförande	3
2.1	Syfte	3
2.2	Genomförande	3
2.2.1	Jordprovtagning	3
2.2.2	Grundvattenprovtagning	4
2.2.3	Inmätning	4
2.2.4	Laboratorieanalyser	4
3	Områdes- och verksamhetsförhållanden	4
4	Tidigare undersökningar och genomförda efterbehandlingsåtgärder	5
5	Geologi och grundvattenförhållanden	5
5.1	Geologi	5
5.2	Grundvattenförhållanden	6
6	Jämförvärden och föroreningarnas uppträdande	6
6.1	Riktvärden i mark	6
6.2	Riktvärden i grundvatten	7
6.3	Föroreningarnas uppträdande	7
7	Resultat	8
7.1	Jordprovtagning	8
7.2	Grundvattenprovtagning	11
7.3	Påträffade föroreningar i jord	12
7.3.1	Påträffad förorening över MKM – PAH H	12
7.3.2	Påträffad förorening över KM – Bly	12
7.3.3	Påträffad förorening över KM –Zink	12
7.4	Bedömning av spridningsförutsättningarna	13
8	Slutord och rekommendationer	13
9	Referenser	13
	Bilaga 1: Textplansch, provpunkternas inmätta läge 1292170-04	Flik 1
	Bilaga 2: Textplansch, provpunkternas inmätta läge 1292170-05	Flik 2
	Bilaga 3: Borrprotokoll	Flik 3
	Bilaga 4: Analysprotokoll	Flik 4

2 (14)

RAPPORT
2017-01-31
ÖVERSIKTLIG
MILJÖUNDERSÖKNING, SJÖPARKEN
ETAPP 2

1 Inledning

På uppdrag av Alvesta kommun har Sweco Environment AB genomfört en miljöteknisk markundersökning inom Sjöparken i Alvesta. Undersökningen har omfattat följande moment:

- Framtagande av provtagningsplan som har kommunicerats med Alvesta kommun.
- Markundersökning enligt provtagningsplan genom skruvborrning med borrhandsvagn samt installation av grundvattenrör. Jordlagerföljder dokumenterades.
- Laboratorieanalys av jord- och grundvattenprover enligt provtagningsplan.
- Sammanställning av resultaten i föreliggande rapport med en bedömning av föroreningsbilden.

2 Syfte och genomförande

2.1 Syfte

Syftet med undersökningen var att genom jord- och grundvattenprovtagning identifiera eventuella föroreningar inom undersökningsområdet inför upprättandet av detaljplan avseende parkering. Utöver detta provtogs ett mindre område söder om ovanstående område, där det planeras att uppföras en lekplats.

2.2 Genomförande

Utifrån Swecos upprättade provtagningsplan (daterad 2016-11-24) utfördes provtagning i jord 2016-12-20 till 2016-12-21. Provtagning av grundvatten genomfördes 2017-01-10.

2.2.1 Jordprovtagning

Jordprovtagningen utfördes med skruvborr monterad på bandvagn. Provtagning utfördes i nio provpunkter (1601-1609). Provpunkternas inmätta läge redovisas i textplanscher 1292170-04 respektive 1292170-05 i [bilaga 1 och 2](#). Provtagning genomfördes till ett djup om ca 3,0 meter under markytan (mumy). Jordprov togs ut per halvmeter eller där nytt jordlager framträdde. Borrprotokoll återfinns i [bilaga 3](#).

Från respektive provpunkt skickades ett prov för analys med avseende på organiska kolväten och metaller. Dessutom analyserades fyra prover (1604, 1607, 1608 och 1609) med avseende på dioxin, klorfenoler och TOC.

De jordprov som inte skickades för analys finns sparade på Sweco Environments kontor i Växjö.

2.2.2 Grundvattenprovtagning

Grundvattenrör av typen HDPE med dimensionen 50 mm installerades genom skruvborrning i tre punkter (1602, 1605 och 1606). Grundvattenrören installeras på sådant sätt att överdelen av filtret är i nivå med grundvattenytan.

Provtagning av grundvatten skedde med peristaltisk pump. Vattnet i grundvattenrören omsattes före provtagning. Innan omsättning av vattnet skedde, avlästes grundvattennivån i röret.

Från respektive provpunkt skickades ett prov för analys med avseende på organiska kolväten och metaller. Dessutom analyserades två prover (1605 och 1606) med avseende på dioxin, klorfenoler och DOC.

2.2.3 Inmätning

Inmätning av provpunkterna i x- och y-led utfördes med gps. Koordinatsystem Sweref 99 15 00

2.2.4 Laboratorieanalyser

Laboratorieanalyserna har utförts av Eurofins Environment AB. Utvalda jordprover och samtliga grundvattenprover har analyserats med avseende på organiska kolväten (BTEX, alifater, aromater och PAH) och metaller. Utöver detta analyserades fyra jordprover (1604, 1607, 1608 och 1609) med avseende på dioxin, klorfenoler och TOC samt två grundvattenprover (1605 och 1606) med avseende på dioxin, klorfenoler och DOC. Analysprotokoll återfinns i [bilaga 4](#).

3 Områdes- och verksamhetsförhållanden

Det aktuella området är beläget i centrala Alvesta. Precis öster om det norra undersökningsområdet har en mekanisk verkstad och en sågverksverksamhet varit belägna (Planområde Ek1950). Inom den östra delen av det norra undersökningsområdet har dessutom lagring av timmer skett (Flygfoto 1973). Väster om området är järnvägen placerad och söder om området har det funnits viss bostadsbebyggelse.

Inom det södra undersökningsområdet har massor tidigare tillförts. Idag utgörs området av en gräsyta angränsande till en cykel- och gångväg i norr och till sjön Salen i söder.

På bild 1 nedan illustreras båda provtagningsområdena i relation till varandra.

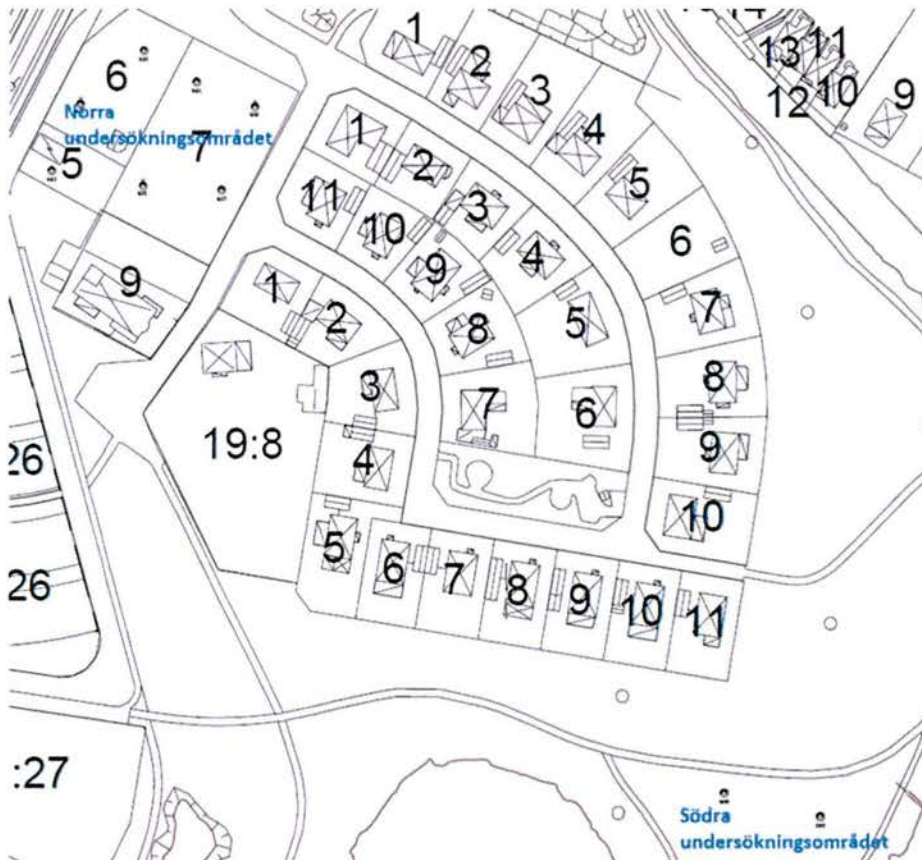

Bild 1. Södra respektive norra undersökningsområdets placering.

4 Tidigare undersökningar och genomförda efterbehandlingsåtgärder

Inom Sjöparken har det tidigare genomförts ett antal undersökningar samt efterbehandlingsåtgärder. Det norra nu aktuella undersökningsområdet ingick inte i efterbehandlingen och endast ett grundvattenrör (GV18) var placerat inom området. Grundvattenprov från detta påvisade inga halter överskridande nu aktuella jämförvärden så som Holländska listan.

5 Geologi och grundvattenförhållanden

5.1 Geologi

Det norra undersökningsområdet utgörs av vegetationsområde så som gräs, buskar och dyl. med underliggande fyllnadsmaterial. Fyllningen varierar i en mäktighet om 0,5 till 1,2 meter och består mestadels av sand och grus med inslag av organiskt material. Därunder återfinns sand eller silt.

Det södra undersökningsområdet utgörs av vegetationsområde så som gräs, buskar och dyl. med underliggande fyll med en mäktighet om ca 0,5 meter och består av sand. Därunder återfinns sand.

Enligt SGU:s jordartskarta (1:1 000 000) utgörs jordarterna kring undersökningsområdet av morän, se bild 2 nedan.

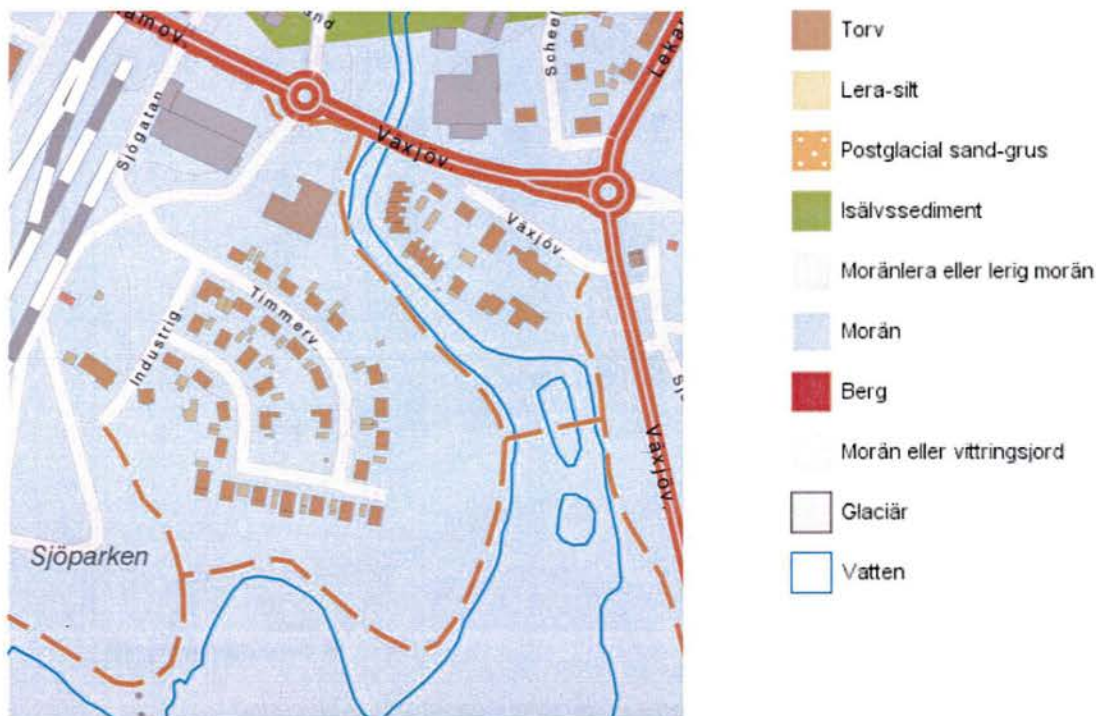

Bild 2. Utdrag ur SGU:s jordartskarta. Källa: SGU jordartskarta 1:1 miljon.

5.2 Grundvattenförhållanden

Vid grundvattenprovtagningen 2017-01-10 låg vattennivån i provpunkterna på nivå mellan +141,75 och +142,05 möh. Grundvattennivåerna tyder på en grundvattenströmning i sydlig till sydvästlig riktning, mot sjön Salen. Då det endast är en översiktlig undersökning som har genomförts har endast tre grundvattenrör placerats ut varför det är svårt att bedöma den faktiska strömningsriktningen.

6 Jämförvärden och föroreningarnas uppträdande

Vid utvärderingen av föreliggande undersökning har relevanta riktvärden för föroreningar i jord och grundvatten använts.

6.1 Riktvärden i mark

Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark (2016) är avsedda att användas i samband med förenklad riskbedömning av förorenade områden. Värdena anger en nivå vid vilken risker för negativ påverkan på människor eller miljö för angiven

markanvändning inte bedöms föreligga. Naturvårdsverket har utarbetat riktvärden för två typer av markanvändning:

- KM, känslig markanvändning. Markkvaliteten begränsar inte val av markanvändning. Alla grupper av människor (barn, vuxna, äldre) kan vistas permanent inom området under en livstid. De flesta markecosystem samt grundvatten och ytvatten skyddas.
- MKM, mindre känslig markanvändning. Markkvaliteten begränsar val av markanvändning till exempelvis kontor, industrier eller vägar. De exponerade grupperna antas vara personer som vistas inom området under sin yrkesverksamma tid samt barn och äldre som vistas inom området tillfälligt. Markkvaliteten ger förutsättningar för markfunktioner som är av betydelse vid mindre känslig markanvändning, t ex kan vegetation etableras och djur tillfälligt vistas inom området. Grundvatten på ett avstånd av ca 200 m från området och ytvatten skyddas.

Det norra området planeras att bebyggas med parkeringsplats och hänförs därför till kategorin mindre känslig markanvändning (MKM) medan det södra området planeras att nyttjas som lekplats och hänförs därför till kategorin känslig markanvändning (KM).

Vidare har jämförelse skett mot Naturvårdsverkets handbok "Återvinning av avfall i anläggningsändamål", handbok 2010:1 från 2010.

- Nivå för mindre än ringa risk, för Naturvårdsverkets förslag på nivå för mindre än ringa risk används ett skydd av 95 % av arterna för att ange en nivå där ingen negativ påverkan på markmiljön förväntas.

6.2 Riktvärden i grundvatten

För grundvatten finns inga av Naturvårdsverket utgivna riktvärden utan istället används, SPIs riktvärden för grundvatten, Holländska listan och RIVM. Jämförelse sker i första hand mot de svenska riktvärdena om sådana finns.

6.3 Föroreningarnas uppträdande

Föroreningar som genom läckage eller spill har kommit ut i omgivningen kan återfinnas i olika faser i mark och grundvatten. I den omättade zonen ovanför grundvattenytan kan föroreningarna förekomma i fyra olika faser: som gas i jordens porer, lösta i vatten, i koncentrerad form i jordens porer samt bundna till jordpartiklar.

Under grundvattenytan är porerna helt fyllda med vatten och föroreningarna kan därför endast förekomma i de tre sistnämnda faserna.

Spridning av föroreningar i grundvattenzonen styrs av ämnets löslighet och tryckförhållanden i grundvattenmagasinet. Av avgörande betydelse är även heterogeniteten i grundvattenmagasinet, t ex förekomsten av lågpermeabla och högpermeabla skikt, som begränsar respektive underlättar föroreningars utbredning.

Förutom de hydrauliska förhållandena så finns det flera andra faktorer som påverkar föroreningstransporten, så som pH-värde och redoxförhållanden.

Fördelningen mellan fast fas och vattenfas av olika föroreningarna överväger oftast mot den fasta. Särskilt påtagligt är detta för kolväten med hög molekylvikt där mer än 99 % av den totala mängden inom ett förorenat område kan vara bundet till jordpartiklar.

7 Resultat

Nedan redovisas resultaten av provtagningen med kommentarer kring analysresultaten.

7.1 Jordprovtagning

Av tabell 1 och 2 nedan framgår att analys av jordprover påvisar halter av PAH H överskridande Naturvårdsverkets generella riktvärde för mindre känslig markanvändning (MKM) i en provpunkt (1606). Halterna av PAH överskrider dessutom det generella riktvärdet för känslig markanvändning (KM) i ett flertal provpunkter och halterna av bly och zink överskrider KM i en provpunkt.

Dessutom framgår att klorfenoler högsta möjliga halt i provpunkt 1604 överskrider KM. Här ska dock noteras att resultatet bedöms som missvisande då det baseras på en summering av detektionsgränser för samtliga ingående parametrar. I aktuellt prov var detektionsgränsen < 50 µg/kg Ts för ingående parametrar jämfört med < 5 till < 10 µg/kg Ts i övriga prover (1607, 1608 och 1609) detta innebär att den summerade halten blir högre än för övriga prover. Lägsta möjliga halt och samtliga ingående parametrar i provpunkt 1604 underskrider detektionsgränsen.

Utöver detta överskrider halterna av bly, kadmium, koppar, zink och PAH Naturvårdsverkets nivåvärde för mindre än ringa risk (MRR) i ett flertal provpunkter.

Samtliga analyserade jordprover är uttagna på ett djup om 0 – 0,5 m. Detta innebär att ingen bedömning kan göras angående om föroreningarna endast är lokaliserade till de översta fyllnadsmassorna eller om det återfinns föroreningar även i de djupare jordlagren och om halterna i så fall är högre eller lägre än de som påträffats i de översta jordlagren.

Tabell 1. Analysresultat för jordprovtagning i punkterna 1601-1605 jämfört med Naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark (KM och MKM) samt Naturvårdsverkets nivåvärde för mindre än ringa risk (MRR). Alla halter anges i mg/kg Ts om inget annat anges.

Parametrar/provpunkt/ djup	1601	1602	1603	1604	1605	NV Riktvärden		
	0,0-0,5	0,0-0,5	0,0-0,5	0,0-0,5	0,0-0,5	MRR	KM	MKM
Torrsubstans %	80,2	83,9	95	76	80,9			
Organiska ämnen								
Bensen	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035		0,012	0,04
Toluen	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10		10	40
Etylbensen	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10		10	50
M/P/O-Xylen	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10		10	50
Alifater >C5-C8	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0		25	150
Alifater >C8-C10	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0		25	120
Alifater >C10-C12	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0		100	500
Alifater >C12-C16	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0		100	500
Alifater >C5-C16	< 10	< 10	< 10	< 10	< 10		100	500
Alifater >C16-C35	< 9,0	< 9,0	< 9,0	< 9,0	< 9,0		100	1000
Aromater >C8-C10	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0		10	50
Aromater >C10-C16	< 0,90	< 0,90	< 0,90	< 0,90	< 0,90		3	15
Aromater >C16-C35	0,79	< 0,50	< 0,50	2,3	< 0,50		10	30
Oljetyp	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår			
Summa PAH L	0,16	0,077	< 0,045	0,11	0,091	0,6	3	15
Summa PAH M	2,2	0,78	0,87	6,5	2	2	3,5	20
Summa PAH H	2,5	0,9	0,68	7,2	2,5	0,5	1	10
Metaller								
Arsenik As	7,3	< 2,2	< 1,9	< 2,4	2,4	10	10	25
Barium Ba	160	72	65	97	100		200	300
Bly Pb	100	12	6,2	31	40	20	50	400
Kadmium Cd	0,46	< 0,20	< 0,20	0,24	0,27	0,2	0,8	12
Kobolt Co	4,7	5,1	4,5	4,6	4		15	35
Koppar Cu	41	20	14	33	24	40	80	200
Krom Cr	17	15	7,3	16	13	40	80	150
Nickel Ni	9,3	8,7	6,5	7,8	6,1	35	40	120
Vanadin V	23	20	16	25	21		100	200
Zink Zn	260	49	39	110	170	120	250	500
Klorfenoler och dioxin								
∑ klorfenoler (mono - penta) lägsta möjliga* µg/kg Ts				ND			500	3000
∑ klorfenoler (mono - penta) högsta möjliga* µg/kg Ts				900			500	3000
Dixon (WHO PCDD/F TEQ excl. LOQ) Lägsta möjliga ng/kg Ts				0,79			20	200
Dixon (WHO PCDD/F TEQ inkl. LOQ) högsta möjliga ng/kg Ts				4,1			20	200
TOC				3,8				

*Summering av ingående parametrar.

Tabell 2. Analysresultat för jordprovtagning i punkterna 1606-1609 jämfört med Naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark (KM och MKM) samt Naturvårdsverkets nivåvärde för mindre än ringa risk (MRR). Alla halter anges i mg/kg Ts om inget annat anges.

Parametrar/provpunkt/ djup	1606	1607	1608	1609	NV Riktvärden		
	0,0-0,5	0,0-0,5	0,0-0,5	0,0-0,5	MRR	KM	MKM
Torrsubstans %	83	79,7	82,6	87,7			
Organiska ämnen							
Bensen	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035	< 0,0035		0,012	0,04
Toluen	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10		10	40
Etylbensen	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10		10	50
M/P/O-Xylen	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10		10	50
Alifater >C5-C8	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0		25	150
Alifater >C8-C10	< 3,0	< 3,0	< 3,0	< 3,0		25	120
Alifater >C10-C12	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0		100	500
Alifater >C12-C16	< 5,0	< 5,0	< 5,0	< 5,0		100	500
Alifater >C5-C16	< 10	12	< 10	< 10		100	500
Alifater >C16-C35	< 9,0	< 9,0	< 9,0	< 9,0		100	1000
Aromater >C8-C10	< 4,0	< 4,0	< 4,0	< 4,0		10	50
Aromater >C10-C16	2,6	< 0,90	< 0,90	< 0,90		3	15
Aromater >C16-C35	3,9	1,2	< 0,50	< 0,50		10	30
Oljetyp	Utgår	Utgår	Utgår	Utgår			
Summa PAH L	0,71	0,13	< 0,045	< 0,045	0,6	3	15
Summa PAH M	13	3,5	1,5	3,1	2	3,5	20
Summa PAH H	10	4	2,2	2,9	0,5	1	10
Metaller							
Arsenik As	< 2,2	< 2,3	< 2,2	< 2,1	10	10	25
Barium Ba	92	110	91	85		200	300
Bly Pb	19	37	21	21	20	50	400
Kadmium Cd	0,23	0,27	< 0,20	< 0,20	0,2	0,8	12
Kobolt Co	4	4,2	3,8	4,7		15	35
Koppar Cu	53	50	15	12	40	80	200
Krom Cr	13	9	9,1	12	40	80	150
Nickel Ni	6,7	7,9	5	5,6	35	40	120
Vanadin V	20	19	15	17		100	200
Zink Zn	94	120	83	52	120	250	500
Klorfenoler och dioxin							
Σ klorfenoler (mono - penta) lägsta möjliga* µg/kg Ts		ND	ND	ND		500	3000
Σ klorfenoler (mono - penta) högsta möjliga* µg/kg Ts		145	90	90		500	3000
Dixon (WHO PCDD/F TEQ excl. LOQ) Lägsta möjliga ng/kg Ts		0,22	0,32	0,17		20	200
Dixon (WHO PCDD/F TEQ inkl. LOQ) högsta möjliga ng/kg Ts		3,5	3,5	3,2		20	200
TOC		4,4	2,5	2,7			

*Summering av ingående parametrar.

7.2 Grundvattenprovtagning

Av tabell 3 nedan framgår att dioxin högsta möjliga halt överskrider RIVM i provpunkterna 1605 och 1606 och dessutom lägsta möjliga halt i provpunkt 1605. Övriga halter för samtliga parametrar underskrider riktvärdena.

Tabell 3. Analysresultat för grundvattenprovtagning jämfört med SPI Ytvatten, Holländska listans intervention value och RIVM.

Parametrar/provpunkt	Enhet	1602	1605	1606	SPI Ytvatten	Holländska listans intervention value	RIVM
Organiska ämnen							
Bensen	µg/l	< 0,50	< 0,50	< 0,50	500	30	
Toluen	µg/l	< 1,0	< 1,0	< 1,0	500	1000	
Etylbensen	µg/l	< 1,0	< 1,0	< 1,0	500	150	
M/P/O-Xylen	µg/l	< 1,0	< 1,0	< 1,0	500	70	
Alifater >C5-C8	mg/l	< 0,020	< 0,020	< 0,020	0,3		
Alifater >C8-C10	mg/l	< 0,020	< 0,020	< 0,020	0,15		0,015
Alifater >C10-C12	mg/l	< 0,020	< 0,020	< 0,020	0,3		0,01
Alifater >C5-C12	mg/l	< 0,030	< 0,030	< 0,030			
Alifater >C12-C16	mg/l	< 0,020	< 0,020	< 0,020	3		0,00059
Alifater >C16-C35	mg/l	< 0,050	< 0,050	< 0,050	3		
Alifater >C12-C35	mg/l	< 0,050	< 0,050	< 0,050			
Aromater >C8-C10	mg/l	< 0,010	< 0,010	< 0,010	0,5		0,64
Aromater >C10-C16	mg/l	< 0,010	< 0,010	< 0,010	0,12		
Aromater >C16-C35	mg/l	< 0,0050	< 0,0050	< 0,0050	0,005		
Summa PAH L	µg/l	< 0,20	< 0,20	< 0,20	120		
Summa PAH M	µg/l	< 0,30	< 0,30	< 0,30	5		
Summa PAH H	µg/l	< 0,30	< 0,30	< 0,30	0,5		
Metaller							
Arsenik As	mg/l	< 0,00020	< 0,00020	0,00089		0,06	
Barium Ba	mg/l	0,21	0,13	0,23		0,625	
Bly Pb	mg/l	< 0,000050	< 0,000050	< 0,00010	0,05	0,075	
Kadmium Cd	mg/l	0,000092	< 0,000020	< 0,000040		0,006	
Kobolt, Co	mg/l	0,017	0,0093	0,007		0,1	
Koppar Cu	mg/l	0,00084	0,004	0,00049		0,075	
Krom Cr	mg/l	< 0,00020	0,0003	< 0,00040		0,03	
Nickel Ni	mg/l	0,027	0,011	0,0091		0,075	
Vanadin, V	mg/l	< 0,00020	< 0,00020	0,000081			
Zink Zn	mg/l	0,0091	0,01	0,019		0,8	
Klorfenoler och dioxin							
monoklorfenol (sum)	µg/l		ND	ND		100	100
diklorfenol (sum)	µg/l		ND	ND		30	100
triklorfenol (sum)	µg/l		ND	ND		10	100
tetraklorfenol (sum)	µg/l		ND	ND		10	130
pentaklorfenol	µg/l		ND	ND		3	85
WHO(2005)-PCDD/F TEQ exkl. LOQ	pg/l		4	ND			3
WHO(2005)-PCDD/F TEQ inkl. LOQ	pg/l		5,1	4,02			3

7.3 Påträffade föroreningar i jord

7.3.1 Påträffad förorening över MKM – PAH H

Polycykliska aromatiska kolväten (PAH) är den största grupp av cancerogena ämnen som vi känner till idag. Gruppen PAH utgörs av flera hundra enskilda kemiska ämnen. PAH är fettlösliga, oftast stabila och i en del fall bioackumulerande. Att föreningarna är stabila innebär att de är svårnedbrytbara och att de kan spridas långt i miljön innan nedbrytning sker. I vattenmiljöer binds PAH framförallt till partiklar som sedan transporteras till sediment där de kan bli mycket långlivade. Därför är vattnekosystemet nära utsläppskällor mest utsatta. Många PAH-föreningar ansamlas i ryggradslösa organismer i vattenmiljön och anrikas i näringskedjan. Mellanfraktionen av PAH (PAH-M) kan förångas och det är vanligen denna exponeringsväg som styr för dessa. PAH'er bedöms ha en mycket hög farlighet. (Sweco 2014)

7.3.2 Påträffad förorening över KM – Bly

Bly är en icke essentiell metall. Skadligheten hos blyjonen är känd sedan lång tid och tämligen väldokumenterad. Blyjonen är klassificerad som reproduktionstoxisk kategori 1, dvs. påverkar fertiliteten och kan skada fostrets utveckling. Blyföreningar t.ex. blyacetat är klassificerade som misstänkt cancerframkallande (Cancer, kategori 3) pga. blyjonen. Kemiska ämnen som kan frisätta blyjoner till miljön är också klassificerade som mycket giftiga för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön dvs. de är miljöfarliga. Redan vid låg exponering kan bly skada nervsystemet. Särskilt när hjärnan utvecklas hos foster och småbarn är känsligheten stor. Bly bedöms ha en mycket hög farlighet. (Sweco 2014)

7.3.3 Påträffad förorening över KM –Zink

Zink är det 17:e mest vanliga ämnet i vår jordskorpa och en essentiell metall, dvs. livsnödvändig för människan. Zink förekommer naturligt i vår miljö i form av olika mineraler. Zink är också ett naturligt krettsloppsmaterial, som organismer (växter, djur och människor) tar upp och ger ifrån sig under sin livscykel. I jordskorpan finns i medeltal 70 mg zink/kg torr jord. Generellt är risken för zinköverskott liten. Upptagandet av zink styrs av olika funktioner i kroppen och kroppen behåller endast den mängd som behövs. Järnjoner motverkar upptaget av zink. Zink och järn motverkar upptag av kadmium.

I vissa skogs- och åkerområden är istället zinkhalten för låg. Detta leder till att kvantitet och kvalitet på träd och gröda inte kan bli optimal. Skogsstyrelsen kräver visst zinkinnehåll 0,07 % och tillåter upp till 0,7 % Zn i sina rekommendationer för återföring av aska till skog. Askor innehåller relativt mycket zink inte minst för rena träaskor.

Zinkjoner är ekotoxiska för vattenlevande organismer och det ger att lösliga zinkföreningar som klorider och sulfater är klassade som ekotoxiska föreningar. Om zinken förekommer i ekotoxisk form kan de flesta askor kunna klassas som ekotoxiska om man väljer summa ekotoxiska ämnen 0,25 % som gräns för klassning som farligt avfall. Zink bedöms ha en måttlig farlighet. (Sweco 2014)

7.4 Bedömning av spridningsförutsättningarna

Till grund för bedömningen av spridningsförutsättningarna ligger resultatet för den miljögeotekniska markundersökningen. Jordlagren inom undersökningsområdet består överst av varierande mäktighet av fyllnadsmaterial i form av framförallt grus och sand. Underliggande material utgörs generellt av sand eller silt. Sand bedöms som en genomsläpplig jordart medan silt bedöms som en normaltät jordart. Strömningshastigheten beräknas till storleksordningen 0,01 -1000 m/år i de underliggande jordmaterialen. Förutsättningarna för transport i såväl vertikalled som horisontalled bedöms därför som måttliga till mycket stora i det underliggande materialet. I fyllnadsmaterialet är förutsättningarna för transport i såväl vertikalled som horisontalled ungefär desamma då det utgörs av i huvudsak grus och sand.

8 Slutord och rekommendationer

Analysresultaten av jordproverna påvisar halter av PAH H överskridande MKM i en provpunkt samt halter av PAH i flertalet provpunkter. Utöver detta påvisas halter av bly och zink överskridande KM i en provpunkt. Analysresultaten av grundvattenproverna indikerar att det finns en dioxinförening, inga särskilt höga halter har dock påträffats.

Vår rekommendation är att djupare uttagna jordprover (finns sparade på Swecos kontor i Växjö) skickas in för analys med avseende på organiska kolväten och metaller för de provpunkter där halter överskridande KM har påträffats. De djupare jordproverna i provpunkt 1605 och 1606 bedöms dessutom behöva analyseras med avseende på dioxin och TOC då grundvattenproverna påvisar en dioxinförening.

Ovanstående rekommendation grundar sig på att en bedömning ska kunna göras angående om det finns djupare belägna föroreningar och i så fall i vilka halter. Detta bedöms som nödvändigt för att kunna utreda om efterbehandlingsåtgärder behöver vidtas inom undersökningsområdena.

Rapporten bör kommuniceras med berörd tillsynsmyndighet. Enligt 10 kap 11 § miljöbalken ska den som äger eller brukar en fastighet genast underrätta tillsynsmyndigheten om en förorening upptäcks på fastigheten och den kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta gäller oavsett om området tidigare ansetts förorenat.

9 Referenser

Flygfoto över området från 1973

Holländska listan 2009

Naturvårdsverkets rapport 4918. Metodik för inventering av förorenade områden.

Naturvårdsverkets rapport 5976. Riktvärden förförorenad mark - Modellbeskrivning och vägledning. september 2009, reviderade riktvärden 2016

RIVM report 711701 23. Förslag på riktvärden, februari 2001

SGU jordartskarta 1:1 miljon

Sweco 2014. Rapport-Riskbedömning-Karlsvik. Uppdragsnummer: 1660018-200

Textplansch: Planområde Ek1950, tillhandahållet av Alvesta kommun

---

BILAGA 1 TEXTPLANSCH 1292170-04

FÖRKLARING

- **PROVTAGNINGSPUNKT**
EX: 1601
- **PROVTAGNINGSPUNKT**
GRUNDVATTENRÖR INSTALLERAT
EX: 1606

NO	AV	PROJEKT	ANDR	NO	NO
ALVESTA KOMMUN Sjöparken Etapp 2					
					
UPPDRAG NR 1292170000 BYGGGÄLLNING 2017-01-13 TERESE PERSSON NORRA OMRÅDET PROVPUNKTERNAS INMÄTTA LÄGE TEXTPLANSCH SKALA 1:500 (A3) 1292170-04					

PM

UPPDRAG Reseparkering Båten i Alvesta tätort	UPPDRAGSLEDARE Nils-Göran Ragnarsson	DATUM 2017-02-22
UPPDRAGSNUMMER 2293231000	UPPRÄTTAD AV Göran Lundgren	

Reseparkering Båten i Alvesta tätort

Principer för dagvattenhantering och höjdsättning

Inledning

Sweco ha fått i uppdrag att belysa förhållandena då det gäller hantering av dagvatten och höjdsättning inom planområdet Båten 7 m.fl. som ligger i centrala Alvesta. Området ligger öster om järnvägen Södra Stambanan och öster om Sjögatan samt väster om Industrigatan.

Orientering

Av detaljplanen, daterad 2016-12-09, för området framgår att inom den södra delen finns ett U-område där marken skall vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar. Detta måste beaktas vid lösande av bl. a höjdsättning och dagvattenhantering inom planområdet. I direkt anslutning till den östra delen av planen och utmed Industrigatan finns ett Ledningsrättsområde.

I den sydvästra delen av planen finns en transformatorstation.

Högsta vattennivå i Sjön Salen är enligt uppgift ca +143,50 meter över havet (möh) och medelvattennivån ca +141,90 möh.

På grund av översvämningsrisken från dagvattennätet ställs krav i planbestämmelserna för det aktuella planområdet att det skall finnas möjlighet att fördröja dagvattnet inom den egna fastigheten.

Dämningsnivå i dagvattensystemet

Vid kraftig nederbörd belastas det befintliga dagvattensystemet med stora flöden som orsakar uppdämningar i dagvattensystemet. Med kännedom om dagens förhållanden så bedöms dämningsnivån i kommunens dagvattenledning i planerad förbindelsepunkt för området att ligga i marknivån. Dämningsnivån ligger härmed på nivån ca +142,90 möh.

Utförda markundersökningar

Beroende på att det inom det aktuella planområdet funnits miljöfarlig verksamhet har Sweco fått i uppdrag att bl a inom planområdet utreda eventuell förekomst av bl a föroreningar i mark.

Se rapport "Översiktlig miljöundersökning, Sjöparken etapp 2, daterad 2017-01-31.

I samband med dessa undersökningar har provgropar grävts och då har konstaterats att föroreningar i form av bl a Dioxin, Zink och PAH förekommer i den östra delen av planområdet. Ytterligare analyser av uttagna jordprover skall troligtvis utföras för att kunna bestämma om föroreningar finns på större djup under markytan.

Vid grundvattenprovtagningen 2017-01-10 låg vattennivån i provpunkterna på nivån mellan +141,75 och +142,05 möh. Grundvattennivåerna tyder på en grundvattenströmning i sydlig till sydvästlig riktning mot sjön Salen.

Dessutom konstaterades att i de provgropar som grävdes i den centrala och östra delen av området förekommer relativt stor mäktighet av torv.

Eventuellt behov av bortschaktande av förorenade jordmassor och befintligt torvlager har inte tagits hänsyn till i detta PM.

I detta skede förutsätts att förhållandena beträffande markföroreningar och markens bärighet kommer att utredas närmare. Med ledning av resultaten från dessa undersökningar föreslås den slutliga utformningen av bl a parkeringsytorna och dagvattenhanteringen.

Fördröjningsmagasin

Avsikten är att området som idag i huvudsak utgörs av en gräsyta skall förses med parkerings- och gräsytor. Området som berörs lutar mot nordost.

Ett förslag på utformning av parkering och grönytor har upprättats av Alvesta kommun enligt skissförslag daterat 161114. Av detta framgår även fördelningen av bl a hårdgjorda ytor och grönytor inom området.

Delen av Sjögatan som ligger inom detaljplanen föreslås avvattnas på samma sätt som idag. Härmed förutsätts att ingen fördröjning skall ske av dagvattnet från den del av Slöjdgatan som är belägen inom planområdet.

Det planerade parkeringsområdet exklusive Sjögatan har en total yta av ca 4 520 m². Området är till största delen gräsbevuxet med enstaka spridda träd. Den hårdgjorda ytan som föreslagits för parkeringsplatserna, enligt nämnda skiss, beräknas uppgå till ca 2 865 m². Således kommer storleken på gräsytan och övriga ytor som kvarstår att uppgå till ca 1 655 m².

Avrinning från området är idag relativt liten då huvuddelen av ytan är relativt flack och gräsförsedd.

Om man räknar med gräsytan som berörs så erhålls en avrinning av ca 8 l/s vid ett regn med en återkomsttid av 5 år och 10 minuters varaktighet. Enligt följande beräkning.

$$\text{Gräsyta ca } 0,46 \text{ ha} \times 0,1 = A_{\text{red}} \text{ ca } 0,046 \text{ ha.}$$

$$A_{\text{red}} \text{ ca } 0,046 \text{ ha} \times \text{ca } 180 \text{ l/s ha} = \text{ca } 8 \text{ l/s.}$$

Vid ett regn med en återkomsttid av 20 år och ett samtidigt strypt tömningsflöde av ca 8 l/s erfordras en fördröjningsvolym för det planerade parkeringsområdet av ca 55 m³.

2 (5)

PM
2017-02-22

Fördröjningsvolymen bör förläggas i den lägsta delen av fastigheten med hänsyn till höjdförhållandena.

Inledningsvis studeras här nedan förhållandena då fördröjningsvolymen är belägen över hjässan i kommunens dagvattenledning i förbindelsepunkten.

Förbindelsepunkt för anslutning av dagvatten till allmän dagvattenanläggning föreslås vara belägen i den nordöstra delen av planområdet. Nivån på dagvattenledningens vattengång i punkt DNB 1756 är enligt uppgift ca +141,99 möh.

Enligt nämnda skissförslag som Alvesta kommun har upprättat så är det möjligt att anlägga ett yttligt öppet dagvattenmagasin utmed fastighetens östra del utmed Industrigatan. Annat läge och utbredning av magasinet kan väljas på lämplig plats inom fastigheten.

Om detta utförs plant med en längd av ca 60 meter, en bredd av ca 5 meter, en släntlutning av ca 1:2,5, ett djup av ca 0,9 meter och om man räknar med ett effektivt vattendjup av ca 0,7 meter så rymmer detta en vattenvolym av ca 60 m³ vilket uppfyller fördröjningskravet enligt ovan. Botten på fördröjningsmagasinet föreslås anläggas på nivån +142,30 möh.

Planering

Höjdsättning

Vid höjdsättningen av området styrs denna bl. a av dämningnivån i kommunens dagvattensystem i förbindelsepunkten som ligger i nivå med marknivån ca +142,9 möh.

För att en möjliggöra en fördröjning av dagvattnet från fastigheten förutsätts att fördröjningsmagasinets botten ligger högre än hjässan på kommunens dagvattenledning i förbindelsepunkten. Vidare styrs höjdsättningen av den högsta vattennivån i magasinet som föreslagits till (142,30 möh + 0,70 m) +143,00 möh.

Utifrån den högsta vattennivån i magasinet höjdsätts markytor och grönytor. Marknivån utmed det föreslagna magasinet föreslås som lägst ligga på nivån ca +143,20 möh. Denna nivå gäller även utmed Industrigatan. Då Industrigatan som lägst ligger på nivån ca +142,90 möh så måste en kant eller mindre vall utföras utmed magasinet upp till nivån minst ca +143,20 möh.

I och med att marken lutar naturligt mot nordost bör höjdsättningen av området anpassas till detta.

I stället för att fördröja dagvattnet i ett öppet magasin så kan hålrumsmagasin under mark anläggas. Detta kan exempelvis utföras med hjälp av dagvattenkassetter i plast. Om dessa förläggs under trafikytor så måste magasinet, enligt uppgift från tillverkaren av dessa, ha en marktäckning av minst 0,8 meter. Om lägsta marknivå inom parkeringen föreslås till +143,20 möh så erhålls en fördröjningshöjd av (142,40 m - 142,30 m) ca 0,1 meter. För att erhålla en fördröjningshöjd av ca 0,5 meter så måste färdig marknivå som lägst ligga på nivån +143,60 möh inom området.

Kan en yta skapas som inte är körbar och inom vilken magasinet kan förläggas så räcker det med en marktäckning av minst ca 0,4 meter för magasinet. Om marknivån även i detta fall

föreslås till +143,20 möh så erhållas en effektiv höjd av (142,80 m - 142,30 m) ca 0,5 meter. Då magasinet har en hålrumsvolym av ca 95 % så blir magasinets utbredning i plan ca 115 m² vid en fördröjning av ca 55 m³.

Hålrumsvolymen kan också utgöras av makadam som kan läggas på ett mindre djup under parkeringsytan. Utbredningen i plan med denna typ av magasin blir stor då hålrumsvolymen i detta är liten, ca 30 %. Denna typ av magasin rekommenderas inte då dessa är svåra att rengöra och inloppet till magasinet måste förses med filter för att hindra igensättning av hålrummet i dessa.

Skall hålrumsmagasin utföras under mark måste dagvattenbrunnar och uppsamlade dagvattenledningar anläggas för att avleda dagvattnet till magasinen.

Här studeras förhållandena då fördröjningsvolymen är belägen över marken i förbindelsepunkten.

För att se till att fördröjningen av dagvattnet från parkeringen blir effektiv även när dagvattnet i kommunens dagvattennät ställer sig över marknivån i förbindelsepunkten så måste magasinets botten ligga på nivån ca +142,90 möh. För att vinna höjd föreslås att ett öppet magasin utförs. Vattennivån i detta föreslås ligga ca 0,7 meter över magasinets botten och härmed kommer vattennivån att ligga på ca +143,60 möh. För att vattnet inte skall brädda ut ur magasinet mot den lägre liggande Industrigatan så måste marknivån inom parkeringen som lägst ligga på nivån ca +143,80 möh.

Magasinet har ingen permanent vattenspegel utan detta är tomt på vatten när ingen nederbörd förekommer.

Öppet fördröjningsmagasin

Om det öppna fördröjningsmagasinet som tidigare har nämnts att utföras utmed den östra fastighetsgränsen så föreslås att dagvattnet från området avleds uppe på markytan fram till fördröjningsmagasinet. För att dagvattnet skall kunna rinna av på markytan fram till magasinet måste ytan ges en lutning av minst 1 %.

Genom att lösa avvattningen på detta sätt så undviks en uppsamling av dagvatten i dagvattenbrunnar samtidigt som dagvattnet inte behöver avledas via ledningar. I och med att markföroreningar kan förekomma inom området så är det positivt att undvika schakter inom området.

Avståndet mellan fördröjningsmagasinet och den västra parkeringsytan är ca 50 meter. Detta innebär att marken vid denna skall ligga minst ca 0,5 meter högre än marken vid magasinet.

Vid höjdsättningen skall marken anordnas så att inga instängda partier erhålls inom området.

Om ett staket eller mur skall utföras, med hänsyn till bländande ljus mot bostäder, utmed den västra delen av fördröjningsstråket måste dagvattnet kunna passera exempelvis staketet på markytan fram till fördröjningsmagasinet.

4 (5)

PM
2017-02-22

Öppna dagvattenstråk

För att kunna avleda, fördröja och rena dagvattnet är det viktigt att vattnet ges möjlighet att rinna av över mark. Mellan parkeringsytorna kan gräsförsedda dränerade svackstråk skapas där dagvattnet ges möjlighet att rinna av och fördröjas. Vattnet som inte infiltrerar ges möjlighet att rinna fram över mark till det större planerade fördröjningsmagasinet.

Genom att avleda dagvattnet ut över mark så kan vattnet hållas högt och inte ledas ned i djupt belägna fördröjningsmagasin och dagvattenledningar samtidigt som kostsamma anläggningsarbeten inte behöver utföras inom området.

Parkeringsytor

Parkeringsytor höjdsätts så att dagvattnet från dessa kan avledas ovan mark ut över angränsande lägre belägna infiltrationsbenägna ytor och uppsamlade ytor.

Ytan där bilarna står parkerade föreslås vara försedd med en hålad betongsten vars hål fylls med finsingel eller makadam (2-4 mm) och stenen placeras på ett lager av makadam (2-4 mm) samt därunder ett lager av makadam (8-16 mm). Där hålad betongsten utnyttjas kan gångstråk mellan parkeringsfickor utföras med slät betongsten.

Härmed ges dagvattnet möjlighet att fördröjas tidigt och högt upp i avrinningskedjan samtidigt som föroreningar från bilarna kan bindas i ytan.

Övrigt

För att klara ut om det befintliga dagvattensystemet, som berörs, har utrymme för ytterligare anslutningar av dagvatten till detta bör en dagvattenberäkning utföras samtidigt som uppgifter om dämningnivåerna i ledningarna erhålls.

Med ledning av resultat från ytterligare miljö- och grundundersökningar föreslås den slutliga utformningen av bl a parkeringsytorna och dagvattenhanteringen.

Vald lösning för dagvattenhantering och höjdsättning för planområdet skall i god tid innan anläggningsarbetena påbörjas presenteras för Alvesta kommun. Här kan Alvesta kommun, FSP Teknik, vara samrådspartner.